

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ДІЛОВИМ ПАРТНЕРСТВОМ	
ЧЕРНИЧКО Т. В., КАЗИБРІД О.Р. РЕСУРСООБ'ЄКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ РЕАГУВАННЯ	413
ЧЕРНИЧКО Т. В., ЧОРІЙ Ю. Ю. ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	416
ШЕРШУН Я.І., МАКСИМЕНКО Д.В. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	418
SHKYRTA IHOR, NEBOLA IVAN MODEL CALCULATIONS OF THE PHONON DISPERSION IN NON-EQUIDISTANT APPROXIMATION	420
<i>РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	
БАБАЄВА О. А., МОВЧАН К.М. БІБЛІОТЕКА ЯК ОСЕРЕДОК ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	422
БУДКЕВИЧ Г. Б., ТЮХ Ю. Ю. ВИНИКНЕННЯ, РОЗКВІТ І ЗАНЕПАД ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	424
ГАВРИШКО С. Г., МОРОЗ Ф. В., БУДКЕВИЧ Г. Б. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВОЛОДІННЯ М'ЯЧЕМ У НАПАДІ В ГРІ БАСКЕТБОЛ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	426
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ВІТВИЦЬКИЙ О.М. ТРАНСФОРМАЦІЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	428
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ПРУДНІК М.В. ЦИФРОВЕ КОЧІВНИЦТВО ЯК НОВИЙ ФОРМАТ МОБІЛЬНОСТІ В ТУРИЗМІ	430
ГОЛОВЧУК О. В., ПЛЕША М. С. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЯК ФОРМИ ДІЛОВИХ КОМУНІКАЦІЙ	433
ГОРВАТ О.І., РУБШІ М.А. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ	435
ГРИЦЬКО В.В., КАМПОВ Н.С. СПЕЦИФІКА ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН В ТУРИЗМІ	437
ДАНЧЕВСЬКА І. Р. РОЛЬ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	439
ЖЕРЕБАК О.В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ФУНКЦІЇ МУЗЕЮ	441
ІЛЬТЬО Г.Ф., БИСЬМАК В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ	442
КАСИНЕЦЬ О.В., ОШКАЛО О. І. РЕСУРСИ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	444
ЛЕНДЕЛ І., БРОДОВИЧ Ю. Р. РЕКРЕАЦІЙНІ ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ЗАКАРПАТТЯ	446
ЛЕТА В.В., ГЛУХАНИЧ О.І. ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ: СУТНІСТЬ, КРИТЕРІЇ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ	448
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ДЖУС М.А. ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ HR-ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ТРУДОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	450
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ІЛЬНИЦЬКА Д.І. ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	452
ЛУЖАНСЬКА Т.Ю., МОРОЗ О., НАКОНЕЧНИЙ Ю. РОЗВИТОК АГРАРНОГО	454

РОЗДІЛ 4
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ,
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

УДК 330.59

ЛЕТА В.В.
кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет
ГЛУХАНИЧ О.І.
здобувач спеціальності 106 «Географія», магістр 1 р.н.,
Мукачівський державний університет

**ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ: СУТНІСТЬ, КРИТЕРІЇ ТА ШЛЯХИ
ПОКРАЩЕННЯ**

Якість життя населення є ключовим показником рівня соціально-економічного розвитку країни та її здатності забезпечувати комфортні умови для громадян. Цей комплексний показник включає матеріальні, соціальні, екологічні та культурні аспекти життєдіяльності людини. Підвищення якості життя є однією з головних стратегічних цілей державної політики, адже воно безпосередньо впливає на рівень добробуту громадян, їхню соціальну захищеність та загальну стабільність у суспільстві.

В умовах ринкових реформ в Україні відбулися значні зміни у структурі економіки, що вплинуло на рівень життя населення. Посилення економічної диференціації між регіонами, зростання соціальної нерівності та погіршення екологічної ситуації стали важливими викликами, що потребують комплексних рішень та розробки ефективних стратегій підвищення добробуту громадян.

Якість життя включає дві ключові складові:

Рівень життя, який визначається доступом до ресурсів, необхідних для життєдіяльності (харчування, житло, охорона здоров'я, освіта, безпека, культурні послуги).

Умови життя, які охоплюють екологічну ситуацію, стан транспорту та інфраструктури, можливості для проведення дозвілля, рівень соціального захисту.

Обидві складові формують загальну характеристику добробуту населення та є важливими критеріями оцінки соціально-економічного розвитку країни.

До ключових чинників, які визначають рівень життя громадян, належать:

- *Економічна стабільність* – рівень доходів та можливість забезпечення основних життєвих потреб.
- *Рівень соціальної захищеності* – доступ до якісної медичної допомоги, освіти та соціальних послуг.
- *Стан навколишнього середовища* – рівень забруднення повітря, води та території, вплив екологічних проблем на здоров'я населення.
- *Зайнятість населення* – можливості працевлаштування, умови праці, рівень заробітної плати.

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

• *Доступність житла та соціальної інфраструктури* – комфорт проживання, наявність необхідних послуг та зручностей.

У світовій практиці використовуються два основні підходи до оцінки рівня життя:

Об'єктивний підхід, який базується на статистичних показниках, таких як рівень доходів, демографічні дані, доступ до медичних послуг, рівень зайнятості тощо.

Суб'єктивний підхід, який враховує оцінки громадян щодо власного рівня життя через соціологічні опитування, показники задоволеності життям.

Успішне використання цих підходів дозволяє сформуванню комплексну картину добробуту населення та ефективно розробляти програми соціально-економічного розвитку.

Групи показників оцінки рівня життя:

Фінансово-економічні показники – рівень доходів населення, структура витрат, обсяги державного фінансування соціальної сфери.

Медико-екологічні показники – демографічні дані (народжуваність, смертність, тривалість життя), рівень захворюваності, екологічний стан територій.

Показники матеріального добробуту – зайнятість населення, рівень заробітної плати, наявність житла та умов для комфортного проживання.

Показники духовного добробуту – рівень освіти, культурні можливості, соціальна активність населення, рівень довіри до влади.

Комплексна оцінка цих показників дозволяє визначити основні проблеми, що потребують вирішення, та напрями державної політики щодо підвищення добробуту населення.

Стратегічні напрями покращення якості життя:

- економічний розвиток та підвищення рівня доходів населення;
- соціальна підтримка та розширення можливостей доступу до послуг;
- екологічна політика та покращення умов проживання.

Якість життя є багатовимірним показником, що визначає рівень добробуту населення та загальний соціально-економічний стан країни. Її оцінка потребує комплексного підходу, що враховує об'єктивні статистичні дані та суб'єктивні оцінки громадян.

Покращення якості життя можливе лише через ефективну державну політику, спрямовану на розвиток економіки, підтримку соціальних програм та впровадження екологічних ініціатив. Реалізація цих заходів дозволить забезпечити комфортні умови для життя громадян та сприятиме загальному розвитку країни.

Література:

1. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навчальний посібник. К.: Кондор, 2004. 432 с.

РОЗДІЛ 4
**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ,
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

2. Завіновська Г.Т. Економіка праці: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2003. 300 с.
3. Дарченко Н.Д., Рижиков В.С., Єськов О.Л., Мікрюков О.М. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Навчальний посібник. К.К Центр учбової літератури, 2007. 252 с.
4. Ярчук А. В. Сутність поняття якості життя населення / А. В. Ярчук // Економіка і організація управління: Збірник наукових праць. Вінниця : ДонНУ, 2016. № 3 (23). С. 430-439

УДК 005.96:004.738.5

ЛИЗАНЕЦЬ А.Г.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
ДЖУС М.А.
здобувач ОС «магістр» спеціальності «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

**ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ HR-ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ТРУДОВИМ
ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА**

У сучасних умовах нестабільного соціально-економічного середовища, зростаючої конкуренції та динамічної цифровізації господарювання особливого значення набуває ефективне управління трудовим потенціалом підприємства.

Трудовий потенціал є однією з ключових складових економічного розвитку, яка об'єднує знання, професійні навички, досвід, мотивацію та здатність до інновацій усіх працівників підприємства. Саме тому дедалі актуальнішим стає використання саме терміну «трудовий потенціал» на рівні з такими звичними категоріями, як «персонал» або «кадри», оскільки перший акцентує увагу не лише на кількісних, а й якісних характеристиках людських ресурсів. У загальному розумінні трудовий потенціал представляє собою інтегровані характеристики робочої сили, яка забезпечує певні можливості у створенні матеріальних і духовних благ організації (підприємства, установи). Управління трудовим потенціалом – це система взаємозалежних заходів, які забезпечують направляючий, координуючий і стимулюючий вплив менеджменту на працівників, і орієнтовані на інтенсивні фактори використання робочої сили. Система управління трудовим потенціалом включає методи впливу на робочу силу, функції управління, інформаційні й організаційні інструменти, технічні засоби і їхнє програмне забезпечення.

Застосування новітніх HR-технологій у системі управління трудовим потенціалом відкриває нові можливості для оптимізації бізнес-процесів, формування стратегії кадрового розвитку, підвищення продуктивності праці та адаптації працівників до змін. Впровадження цифрових інструментів в HR-сферу дозволяє не лише автоматизувати рутинні процеси, а й здійснювати прогнозування, аналітику, забезпечувати персоніфіковане управління кар'єрою та навчанням працівників [1-3].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>